

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/196-342/3494

Ankara

27/7/1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğü'nün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

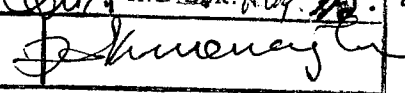

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :

Liste

1/783 Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Bayındırlık, İmar, Ulaştır. - Plan ve Bütçe - Sağlık, Aile, Çalışma - Adalet.
Esas Kom.	Sanayi, Ticaret, Enerji, İçişleri, Kaynaklar, Bilgi ve Tek.
Tarih	38.1555 - 1/507
K. Md. U.	K.D.Bşk. A.Ü. 48. 46
BAŞKAN	

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/101-1307 /3166

Ankara

9 / 6 / 1998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 11/5/1998 tarihinde kararlaştırılan "Türk Uluslararası Gemi Sicili Kanunu Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki _____ :

- 1- Kanun Tasarısı
- 2- Gerekçe (Genel-Madde)

T. B. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	- Bayın, İmar, Ulaştırma ve Turizm - Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler - Polis ve Barış - Anayasa
Esas Kom.	Sarıyer, Tic. Enerji, Tabii Kay.
Tarih	12.6.1998 / 783
K. Md.	 L. D. İ. H.
BAŞKAN	

GENEL GEREKÇE

Bilindiği üzere deniz taşımacılığı nitelik itibariyle uluslararası bir faaliyettir. Türkiye'nin %91'i deniz yoluyla gerçekleşen dış ticaret taşımaları yanında, gemilerimiz üçüncü ülkeler arasında da taşımacılık yaparak dünya pazarlarından önemli paylar alabilmektedir.

Ancak dünya ekonomisindeki küreselleşme olgusu, rekabet şartlarını ağırlaştırmakta ve serbest piyasa ilkesi ile gelişmeyecek yeni yöntemler geliştirilmesi gerekli hale gelmektedir. Türk Uluslararası Gemi Sicili (Sicil) dünya genelinde uygulanmakta olan bu yöntemlerden biridir.

Deniz taşımacılığındaki mevcut büyük potansiyeli gözönünde bulunduran ülkeler kendi filolarına böyle bir imkan tanıyarak, uluslararası deniz taşımacılığı alanındaki rekabet güçlerini kuvvetlendirmeye çalışmaktadırlar.

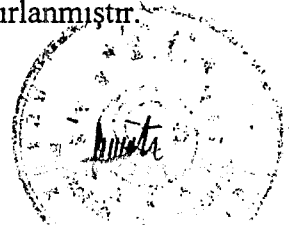
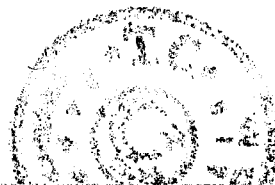
Uluslararası rekabet, daha genç ve daha yeni teknolojiye sahip, dolayısıyla yatırım maliyeti yüksek gemilerden oluşan bir filoyu gerekli kılmaktadır. Diğer taraftan liman devlet kontrolü yönünden ve klas kuruluşlarınca aranan standartlara bağlı olarak gemilerde yapılması gereken teknolojik yatırımlar maliyeti yükseltmektedir.

Gemilerin teknik niteliklerinin yükseltilmesine bağlı olarak işletme giderleri devamlı artmaktadır. Bu durumda işletme giderleri düşük seyreden filolarla aynı navlun piyasalarında rekabet etmek güç olmaktadır. Özellikle zaten kıt olan iş gücünün maliyeti yabancı gemi adamlarına yönelinerek aşağı çekilebilmektedir. Neticede açık sicil ülkeleriyle rekabet edebilmek için dünya filosunun yarıya yakın bölümü bu tür sicillere kayıtlı faaliyet göstermektedir.

Ülkemiz denizcilik endüstrisi, gelişme potansiyeli ve döviz kazandırıcı niteliği ile ekonomimizin lokomotif sektörlerinden olup, uluslararası taşımacılık özel önem taşıyan sektörlerdendir. Diğer taraftan Ulusal Deniz Ticaret Filomuzun korunması, geliştirilmesi ve güçlendirilmesi bir plan ilkesidir. Bu bakımdan uluslararası deniz taşımacılığında Türk gemilerine rekabet eşitliği, hatta rekabet avantajı sağlanması hususunda tüm siyasi platformalarda bir mutabakat mevcuttur.

Hal böyle iken, Türk donatanlarının kolay bayrak ülkelerinin sağladığı avantajlardan yararlanmak için bayraktan kaçmaları filomuzun küçülmesine neden olacaktır. Bunu önlemek, Türk Uluslararası Gemi Sicilinin kurulması ve kolay bayrak ülkelerindeki ayrıcalıkların buraya kaydolan Türk gemi ve yatlarına tanınması ile mümkün olabilecektir.

Dünya denizlerinde milli bayrağımızı dalgalandırmaya devam etmek ve rekabet gücümüzü elde tutabilmek amacıyla; Norveç (NIS), Danimarka (DIS) gibi denizci ülkelerin benzer sicilleri ve Avrupa Topluluğunun ortak sicil çalışması (EUROS) paralelinde bir Türk Uluslararası Gemi Sicili oluşturulmasına yönelik bir Kanun Tasarısı taslağı hazırlanmıştır.

Söz konusu Türk Uluslararası Gemi Sicili tasarısında öngörülen tonaj üzerinden vergileme sistemi; uluslararası deniz taşımacılığı yapan sektör mensuplarını, rekabet ettikleri yabancı armatörlerin çoğunun kendi ülkelerinde tabi oldukları vergi sistemine tabi kılmakta dolayısıyla vergileme şartlarını eşitlemektedir.

Türk Uluslararası Gemi Sicili teşkili ile güvenlik ve hukuk açısından bir sorun doğmamakta, finansör, gemi ve yat sahibi ile işletmecilerin menfaatleri korunmuş olmaktadır. Özellikle yabancı gemi adamı istihdamı, gemi ipoteği karşılığı kredi temini, denetim ve klas kuruluşları yönünden sektöre bir esneklik imkanı tanınmış olmaktadır. Zaten 1986 'da kabul edilen Birleşmiş Milletler Gemi Sicil Konvansiyonu tescil devletlerinin kendi bayrağını taşıyan gemilerden yabancı uyrukluların çalışmasına izin verileceği esasını hükme bağlamıştır.

Diğer taraftan yabancı bayrak çekmede Türk Ticaret Kanunu'nun 824 üncü maddesindeki azami iki yıl kaydı finansal kiralama yoluyla gemi temininde sorunlar yaratmaktadır. Türk Uluslararası Gemi Sicili bu konuda rahatlık getirecektir.

Türk Uluslararası Gemi Sicilinden beklenen diğer bir avantaj, özellikle Türkiye ile kuvvetli ticari bağları olan Bağımsız Devletler Topluluğu gibi komşu devletlerin işletmecilerinin ülkemize celbiyle sağlanacaktır. Sisteme kayıtlı yabancı armatörlerin Türkiye'de kuracakları şirketlerin burada açacakları bürolarda ve denizcilik sektöründe doğacak aktivite artışına paralel olarak, sektör genelinde ilave istihdam yaratılmış olacaktır.

Sonuç olarak, Türk Uluslararası Gemi Sicili, filomuzun uluslararası denizcilik piyasalarındaki rakip ticaret filoları ile eşit şartlarda çalışabilmesini sağlayabilecektir. Zira etkin bir rekabet, kapasite ve kalite ile birlikte verimlilik, sürat ve işletme kolaylıklarını gerekli kılmaktadır.

Önerilen sistem Türk Uluslararası Gemi Siciline bağlı olan gemi ve yatlarla burada çalışanların tabi olacakları kural, standart, norm ve teamüller açısından herhangi bir farklılık yaratmayacaktır.

Personel açısından kaptanın kesinlikle Türkiye Cumhuriyeti uyruklu olması öngörüldüğü gibi, yerli istihdamın korunması açısından donatanın Türk olması halinde diğer gemi personel sayısının en az %25'inin Türk uyruğunda bulunması şartı öngörülmüştür. Bu sayede gemilerin personel açığı yüzünden limanlarda beklemeleri önlenecek, keza işletmecilik sırasında karşılaşılan mali ve bürokratik sorunların bertaraf edilmesi ile sektöre rahatlık ve kolaylık sağlanmış olacaktır.

Dolayısıyla Türk Uluslararası Gemi Sicili uygulamasına geçilmesinin getireceği esneklik ve imkanlar sektörün gelişmesine büyük katkılarda bulunabilecektir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1- Denizcilik sektörünün gelişmesini sağlamak ve ülke ekonomisine katkısını artırmak için bazı tedbirlerin alınması gerekli görülmüştür. Buna göre, İstanbul'da özel bir gemi sicili öngörülmekte, gemi adamı çalıştırılması ve vergilendirme konusunda bazı kolaylıklar sağlanmak suretiyle özellikle Türk vatandaşlarına ait olup da diğer ülkelerin gemi siciline kayıtlı gemi ve yatlar ile başka ülkelerin ağır vergi yükü, mükellefiyet ve sınırlamalarından kaçmak isteyen yabancılara ait gemi ve yatların bu özel sicile tescil edilmeleri özendirilmektedir.

Madde 2- Bu maddede sırayla "Gemi", "Yat", "Milli Gemi Sicili", "Türk Uluslararası Gemi Sicili", "Bakanlık", "Net ton", "DWT" ve "Gros Tonilato" tanımlarına yer verilmiştir.

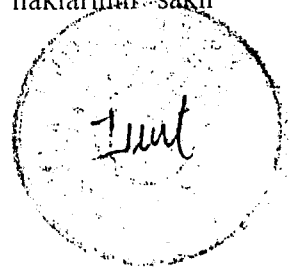
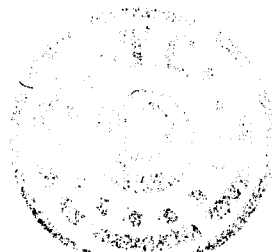
Madde 3- Bu madde ile İstanbul'da Türk Uluslararası Gemi Sicili kurulması öngörülmektedir. Bakanlık gerek gördüğünde, hizmetin etkin ve süratle yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında Türk Uluslararası Gemi Sicili irtibat büroları açma imkanı getirilmiştir.

Madde 4- 55. Hükümet Programında da yer aldığı gibi gemi yapımı ve filo yenilenmesi amaçlanmış olup Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilecek gemi ve yatlarda aranacak şartlar, bu maddede belirtilerek sıralanmıştır. 1998 Ağustos ayı itibarıyla ISM Kodu uygulamasına geçileceği için yaş sınırlaması uygulanmamıştır. Sicile kaydedilecek yatlar için yaş ve montaj sınırı aranmaması uygun görülmüştür.

Madde 5- Bu maddede gemi siciline tescil için kimlerin başvurabileceği belirtilmektedir. Bunlar Türkiye'de mukim Türk ve yabancı uyruklu gerçek kişiler ile, Türkiye'de Türk mevzuatına göre kurulmuş sermaye şirketleri olarak belirlenmiştir. Başvuru için sermaye şirketinde yabancı uyrukluların payına herhangi bir sınırlama getirilmemektedir. Yabancı şirketler ile Türkiye'de mukim olmayan gerçek kişiler kapsama alınmamıştır. Çünkü yabancı şirketler kuruldukları ülkede, Türkiye'de mukim olmayan gerçek kişiler ise mukim oldukları ülkede tüm kazançları üzerinden tam mükellef olarak vergilendirildiklerinden Türkiye'de özel sicile gemilerini tescil ettirmeleri onlar için cazip olmayacaktır. Aksi takdirde, hem kendi ülkelerinde tam mükellef olarak kazançları vergilendirilecek, hem de Türkiye'de özel gemi siciline tescil ettirdikleri gemi ve yatlar için istisna edilen gelir ve kurumlar vergilerinin yerine geçmek üzere yüksek tutarda ilk kayıt ve yıllık tonaj harcı ödemek zorunda kalacaklardır.

Süresi iki yıldan az olmamak şartıyla yurt dışından finansal kiralama yoluyla temin edilecek gemi ve yatların Türk Uluslararası Gemi Sicilinin özel bir sütununa kaydedilmesi imkanı getirilerek sicilin ayrı bir bölümünde bu şekilde temin edilecek gemi ve yatların takibinin daha kolay olacağı düşünülmüştür.

Bu fıkra ile gemi ve yatları Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin Türk Ticaret Kanununun Gemi Siciline ilişkin haklarının saklı tutulduğu vurgulanmak istenmiştir.

Madde 6- Bu maddede Türk Uluslararası Gemi Siciline Türk Ticaret Kanunu'nun 845 inci maddesinde belirtilen hususlar, gemi ve yatların teknik özellikleri ile gemi ve yatların üzerindeki haklara ilişkin bilgilerin sicile kaydedilmesi, terkin ve devir usullerinin belirleneceği mevzuatın şekli belirlenmiştir. Ancak gemi ve yatların sicil kaydının terkininin ipotek sahibinin iznine bağlı olduğu esas getirilmiştir.

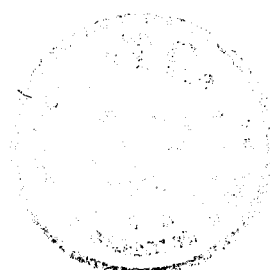
Madde 7- Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemi ve yatlara Türk Bayrağı çekme hakkı ve yükümlülüğü getirilmiş, böylece milli mevzuatın Türk Bayraklı gemi ve yatlara tanımış olduğu her türlü haktan yararlanmaları sağlanmıştır. Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesi uyarınca Türk Bayrağı çekme hakkına sahip olmayan gemi ve yatların kabotajda çalışmaları önlenmiş, kural dışı davranışlara uygulanacak mevzuat belirlenmiştir.

Madde 8- Gemi ve yatların hangi belgeleri bulunduracağı, bunların süreleri ile bunlara ilişkin diğer esasların ilgili iç mevzuat ve uluslararası sözleşme hükümleri çerçevesinde Bakanlıkça belirleneceği öngörülmektedir.

Madde 9- Bu madde, Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilecek gemi ve yatların kaptanının, donatanın yabancı veya Türk olmasına bakılmaksızın Türk uyruğunda olması şartını getirmektedir. Ayrıca, donatanın Türk olması halinde diğer gemi personel sayısının en az %25'inin de Türk uyruğunda olması şartı aranmaktadır. Donatanın yabancı olması halinde ise kaptanın Türk uyruğunda olmasının dışında başkaca bir şart aranmamaktadır. Böylece, anılan sicile tescil edilen tüm gemi ve yatlarda en yetkili kişi olan kaptanın, donatanın Türk olması halinde ise diğer gemi personel sayısının en az % 25'inin Türk uyruğunda olması öngörülerek Türk kaptanları ve Türk gemi adamlarının uluslararası sularda tecrübe kazanmaları sağlanmaktadır. Diğer yandan, bu hükümle kaptan dışındaki gemi personeli için yabancı uyruklu gemi adamı çalıştırma imkanı sağlanarak denizcilikte ileri pek çok ülkede olduğu gibi gemi adamları uluslararası rekabete açılacaktır. Bu durum ayrıca, yabancı uyruklu gemi adamları ile donatılmış yabancı bir gemi sahibi veya yatın Türkiye'de kurulmuş veya kurulacak bir şirkete olduğu gibi devredilerek Türk Uluslararası Gemi Siciline tescilinde kolaylaştırıcı bir rol oynayacaktır.

Madde 10- Gemi adamlarının sosyal güvenlik hakları ve çalışma koşulları Türk sosyal güvenlik ve iş hukuku mevzuatına göre belirlenecektir. Ancak yabancı uyruklu gemi adamları için talepleri halinde kendi ülkelerinde zorunlu veya herhangi bir ülkede özel sigortalı olduklarını kanıtladıkları ahvalde malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarından muaf tutulmaları öngörülmüştür. Yabancı uyruklu gemi adamı ile bunları çalıştıranlar arasındaki hukuki ilişki, çoğunlukla bir hizmet akdine dayanacağından, söz konusu kişiler esas itibarıyla 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanununa tabi olacaklardır.

Madde 11- Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlarda çalışacak yabancı uyruklu gemi adamlarına verilecek ve Bakanlıkça tanınacak gemi adamı sertifikalarının pasaport yerine geçeceği öngörülmekle birlikte; bahse konu belgelerle Türkiye'ye giriş çıkışta, liman şehrinde ve liman şehrine sınır yerleşim merkezinde konaklamaları halinde karşılıklılık esasına göre pasaport aranmayacağı belirtilmiştir.

Madde 12- Vergilendirmeye ilişkin bu madde ile özel gemi siciline tescil edilen gemi ve yatların işletilmesinden ve aynı sicile bir başkası adına tescil edilmek üzere devrinden doğan kazançlar gelir ve kurumlar vergisinden muaf tutulmakta, bu kazançların gelir ve kurumlar vergisi tevkifatına da tabi olmayacağı belirtilmektedir. Ayrıca bu sicile kayıt edilecek gemi ve yatların alım-satım, ipotek, tescil ve navlun mukavelelerinin damga vergisine, harçlara, banka ve sigorta muameleleri vergisi ve fonlara tabi tutulmayacağı öngörülmüştür.

Kazançları bu şekilde gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilen gemi ve yatlardan bu kanun uyarınca kayıt harcı ve yıllık tonaj harcı adı altında iki önemli harç alınması öngörülmektedir.

Kayıt harcı yurt içinde inşa edilen ya da yurt dışında devralınan bir gemi ya da yatın ilk defa gemi siciline kaydedilmesi sırasında maktu bir tutara ilave olarak her bir net ton başına alınan bir harçtır. Aynı gemi siciline tescil edilmek üzere devredilecek gemi ve yatlarda bu harç yarı yarıya indirimli uygulanacaktır. Balıkçı gemileri için bu harcın sıfıra kadar indirilebilmesi hususunda Bakanlar Kuruluna yetki tanınmıştır.

Yıllık tonaj harcı esas itibariyle faaliyet kazançlarının kurumlar ve gelir vergisinden istisna edilmesinin karşılığı alınan bir harç olup bununla vergileme basitliğinin sağlanması amaçlanmaktadır. Gemiler ve yatlarda tamamen beher net ton başına hesaplanmıştır. Yıllık navlun geliri karşılığı alınan bu harcın Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitte tahsil edilmesi öngörülmüştür. Yıllık tonaj harcı ödenmemesi halinde terkin ve tescil yapılmayacağı ve yeni sahibinin ödeme şartı belirtilmiştir. Harçlar öncelikle ABD Doları cinsinden hesaplandığından ABD dolarının Türk Lirası karşılığının hesabında; tescile ilişkin harçlarda tescil tarihi, yıllık tonaj harcının taksitlerinde ise her bir taksitin ait olduğu ayın ilk günü için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca tesbit ve ilan edilen döviz satış kurları esas alınacaktır.

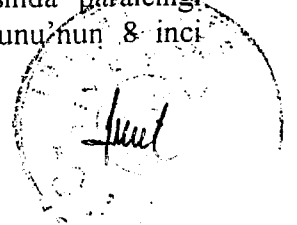
Ayrıca, Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine göre Türk Bayrağı çekebilen gemi ve yatların sahiplerine tanınan mali yardım ve teşviklerin, gemi ya da yatlarını bu Kanuna göre tescil ettiren Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilere de tanınması öngörülmüştür.

Bu madde uyarınca tahsil edilecek harçların tarh, tahakkuk ve tahsilinde, aksine bir hüküm bulunmadıkça, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümlerinin uygulanacağı öngörülmüştür.

Madde 13- Bu madde ile Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların sigortalarının yurt dışında da yaptırılmasına imkan sağlanmıştır.

Madde 14- Bu Kanun uyarınca çıkarılacak yönetmeliğin ilgili kurum ve kuruluşların görüşleri alınmak kaydıyla çıkarılması öngörülmüş, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Bakanlıkça altı ay içerisinde yürürlüğe konulacağı belirtilmiştir.

Madde 15- Bu madde ile Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatların işletilmesi ve devrinden elde edilecek kazançların kurumlar vergisinden istisna edilmesi hususunda, söz konusu kanun tasarısı ile Kurumlar Vergisi Kanunu arasında paralelliği sağlamak amacıyla, 3/6/1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına 7 numaralı bendin eklenmesi öngörülmektedir.

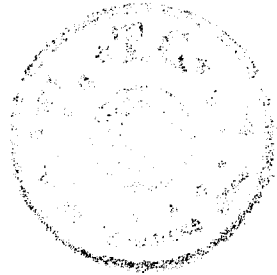

Geçici Madde 1- Bu Kanuna göre tescil edilecek gemi ve yatlardan alınacak yıllık tonaj harcı taksitine bir kolaylık getirilerek tescilin yapıldığı ayı takiben kalan aylara isabet eden tutarda Türk lirası karşılığı tescilin ilk yapıldığı tarih esas alınarak Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca tesbit ve ilan olunan döviz satış kuru üzerinden hesaplanması esas alınmıştır.

Geçici Madde 2- Bu Kanunun yayımlandığı tarihte Türk Gemi Siciline kayıtlı gemi ve yatlarla Türk tersanelerinde omurgaları kızağa konmuş gemi ve yatlar için yayım tarihini takip eden üç yıl içinde müracaat edilmesi halinde 12 inci maddede belirtilen harçların bir defaya mahsus olmak üzere %50 indirimli uygulanarak tahsili öngörülmüştür.

Madde 16- Yürürlük maddesidir.

Madde 17- Yürütme maddesidir.

TÜRK ULUSLARARASI GEMİ SİCİLİ KANUNU TASARISI

Amaç

Madde 1- Bu Kanunun amacı, oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen ticaret ve balıkçı gemileri ile yatların temin ve işletilmesinde kolaylık sağlamak suretiyle Türk denizciliğinin geliştirilmesini hızlandırmak ve ekonomiye katkısını artırmaktır.

Tanımlar

Madde 2- Bu Kanunda geçen ;

- a) Gemi: Ticari amaçlarla kullanılan her türlü yük, yolcu ve balıkçı gemilerini,
- b) Yat: Yat tipinde inşa edilmiş, gezi ve spor amacıyla yararlanılan, taşıyacakları yatçı sayısı 36'yı geçmeyen, yük ve yolcu gemisi niteliğinde olmayan, tonilato belgelerinde "Ticari Yat" veya "Özel Yat" olarak belirtilen deniz araçlarını,
- c) Milli Gemi Sicili: 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 839 uncu ve diğer maddelerinde öngörülen gemi sicilini,
- d) Türk Uluslararası Gemi Sicili: Bu Kanun uyarınca oluşturulan gemi sicilini,
- e) Bakanlık: Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Devlet Bakanlığını,
- f) Net Ton: Geminin ticari olarak kullanılabilen yerlerinin hacmi olup, o geminin yürütmesine ve yürütenlerin ihtiyacına ayrılan yerlerin gros tonilatodan çıkarılması sonunda geri kalan hacmini,
- g) DWT: Bir geminin taşıyabileceği en çok ağırlık olup, ham yükün, yakacağın, suyun, kumanyanın, yolcu ve gemi adamlarının kendilerinin ve eşyalarının ağırlıklarının toplamını,
- h) Gros Tonilato: Bu hacim, geminin güverte altı ve güverte üstü bütün kapalı yerlerinin hacmini (2.83 m3 =1 gros tonilato), ifade eder.

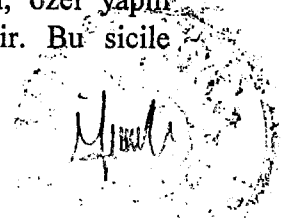
Türk Uluslararası Gemi Sicili

Madde 3 - Bu Kanunun 1 inci maddesinde öngörülen amaçları gerçekleştirmek üzere İstanbul'da Türk Uluslararası Gemi Sicili oluşturulmuştur.

Bakanlık, Türk Uluslararası Gemi Siciline ilişkin hizmetlerin daha süratli ve etkin bir şekilde yerine getirilmesi amacıyla yurt içinde ve yurt dışında Türk Uluslararası Gemi Sicili irtibat büroları açabilir.

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilecek gemiler

Madde 4 -Türk Uluslararası Gemi Siciline yurt içinde inşa edilen gemiler ve yatlar ile yurt dışında inşa edilen 12.000 DWT'un (yolcu gemileri ile özel maksatlı, özel yapı gemilerde ise 499 grostonun) üzerindeki gemiler ve yatlar tescil edilebilir. Bu sicile kaydedilecek yatlar için montaj ve yaş sınırı aranmaz.

Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil

Madde 5 - Türkiye’de mukim Türk ve yabancı uyruklu gerçek kişiler ile Türkiye’de Türk mevzuatına göre kurulmuş sermaye şirketlerine ait gemiler ve yatlar Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil ettirilebilir.

Süresi iki yıldan az olmamak şartıyla yurt dışından finansal kiralama yoluyla temin edilecek gemiler ve yatlar Türk Uluslararası Gemi Sicilinin özel bir sütununa kaydolunur.

Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilerin 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun gemi siciline ilişkin hakları saklıdır.

Türk Uluslararası Gemi Sicilinin muhtevası

Madde 6 - Türk Uluslararası Gemi Siciline 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 845 inci maddesinde belirtilen hususlar, gemi ve yatın teknik özellikleri ile gemi ve yat üzerindeki haklara ilişkin bilgiler kaydolunur.

Türk Uluslararası Gemi Siciline ilişkin esaslar, sicilde kayıtlı hakların devri, sicil kaydının terkinine ilişkin usul ve esaslar Bakanlık tarafından hazırlanacak yönetmelik ile tespit edilir.

Gemilerin ve yatların sicil kaydının terkini ipotek sahiplerinin izinlerine tabidir.

Bayrak çekme hakkından yararlanma

Madde 7 - Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemiler ve yatlar Türk Bayrağı çekerler.

Bu Kanun uyarınca Türk Bayrağı çeken gemiler ve yatlar milli mevzuatla tanınmış olan haklardan yararlanırlar. Ancak, 6762 sayılı Türk Ticaret Kanununun 823 üncü maddesi uyarınca Türk Bayrağı çekme hakkına sahip olmayan gemiler ve yatlar kabotaj hakkından yararlanamazlar.

Türk Bayrağının bulundurulmasına ve çekilmesine ilişkin hakların ihlalinde Türk Ticaret Kanunu ve diğer ilgili mevzuat hükümleri uygulanır.

Gemilerin ve yatların tabi olacakları esaslar

Madde 8 - Gemilerde ve yatlarda bulundurulması gereken belgeler, süreleri ve bunlara ilişkin diğer esaslar ile gemilerin ve yatların tabi olacakları esaslar, ilgili mevzuat ve uluslararası sözleşme hükümleri çerçevesinde Bakanlık tarafından tespit olunur.

Gemi adamlarının uyruğu ve istihdamı

Madde 9 - Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil edilen gemilerde ve yatlarda, donatanın yabancı veya Türk olmasına bakılmaksızın kaptanın Türk olması, donatanın Türk olması halinde ayrıca diğer gemi personel sayısının en az % 25’i için Türk uyruğu şartı aranır.

Gemi adamlarının sosyal güvenliği ve çalışma şartları

Madde 10 - Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olan gemilerde ve yatlarda istihdam edilecek gemi adamları Türk sosyal güvenlik ve iş hukuku mevzuatına tabi olurlar. Ancak, yabancı uyruklu gemi adamları için, uluslararası veya ikili sosyal güvenlik sözleşmelerinde yeralan hükümler saklı kalmak kaydıyla, talepleri halinde kendi ülkelerinde zorunlu veya herhangi bir ülkede özel sigortalı olduklarını kanıtlamaları şartı ile malullük, yaşlılık ve ölüm sigortalarına tabi tutulmazlar.

Yabancı uyruklu gemi adamlarının ülkeye giriş-çıkış ve konaklamaları

Madde 11 - Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerde ve yatlarda, istihdam edilen yabancı uyruklu gemi adamlarının sahip oldukları ve Bakanlıkça tanınan gemi adamı sertifikaları pasaport yerine geçer. Bunları taşıyan gemi adamlarından, Türkiye'ye giriş ve çıkışlarında geminin uğrak yaptığı liman şehirlerinde veya liman şehrine sınır yerleşim merkezinde konaklamalarında karşılıklılık esasına göre pasaport aranmaz.

Yabancıların ülkeye kabulü ve ülkeden çıkarılmalarına ilişkin yürürlükteki mevzuat hükümleri saklıdır.

Mali hükümler

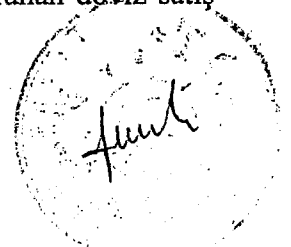
Madde 12 - Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesinden ve devrinden elde edilen kazançlar, gelir ve kurumlar vergisiyle fonlardan istisnadır. Kurumlar vergisinden istisna edilen bu kazançlar ile bu kazançların dağıtılmasından elde edilen temettü ve iştirak kazançları ayrıca gelir ve kurumlar vergisine tabi tutulmazlar. Türk Uluslararası Gemi Siciline kaydedilecek gemilere ve yatlara ilişkin alım, satım, ipotek, tescil, kredi ve navlun mukaveleleri; damga vergisine, harçlara, Banka ve Sigorta Muameleleri Vergisine ve fonlara tabi tutulmazlar.

Bu Kanun uyarınca oluşturulan Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sahiplerinden aşağıdaki harçlar ayrıca tahsil olunur:

a) Kayıt harcı: 3.000 ABD doları karşılığında Türk lirasına ilave olarak, her bir net ton için 0.50 ABD doları karşılığı Türk Lirası alınır. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların ivazlı temlik dolayısıyla yeni sahipleri adına tescilinde, bu bentte belirtilen harç % 50 indirimli uygulanır. Bakanlar Kurulu balıkçı gemileri için, bu harcı sıfıra kadar indirmeye yetkilidir.

b) Yıllık tonaj harcı: Gemilerden ve yatlardan, Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı olduğu her takvim yılı için her bir net ton başına 0.60 ABD doları karşılığı Türk Lirası alınır. Bu harç Ocak ve Temmuz aylarında olmak üzere iki eşit taksitle tahsil olunur. Vadesi gelen yıllık tonaj harcı taksitleri ödenmedikçe sicilin terkin ve yeni sahibi adına tescili yapılmaz. Devir sırasında vadesi gelmeyen harç taksitleri tescil olduğu yeni sahibi tarafından taksit süreleri içinde ödenir.

ABD dolarının Türk Lirası karşılığının hesabında; Türk Uluslararası Gemi Sicili tescillerinde tescil tarihi, yıllık tonaj harcına ilişkin taksitlerde ise herbir taksidin ait olduğu ayın ilk günü için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasınca tespit ve ilan olunan döviz satış kuru esas alınır.

Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerde ve yatlarda çalışan personele ödenen ücretler gelir vergisi ve fonlardan istisnadır.

6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre Türk Bayrağı çekebilen gemi veya yat sahiplerine tanınan mali yardım ve teşvikler, gemi veya yatlarını bu Kanun hükümlerine göre Türk Uluslararası Gemi Siciline tescil ettiren Türk uyruklu gerçek ve tüzel kişilere de tanınır.

İkinci fıkranın (a) ve (b) bentleri uyarınca alınacak harçların tarh, tahakkuk ve tahsilinde aksine hüküm bulunmadıkça 213 sayılı Vergi Usul Kanunu, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun ve 492 sayılı Harçlar Kanunu hükümleri uygulanır.

Bu maddenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığı'na tespit edilir.

Gemi ve yatların sigortaları

Madde 13 - Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların sigortaları yurt dışında da yaptırılabilir.

Yönetmelik

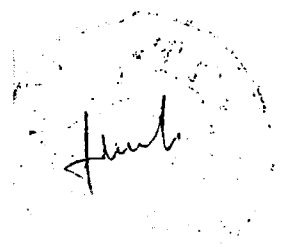
Madde 14 - Bu Kanun uyarınca öngörülen yönetmelik ilgili kurum ve kuruluşların da görüşleri alınmak kaydıyla, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Bakanlıkça altı ay içinde yürürlüğe konur.

Madde 15 - 3/6/1949 tarihli ve 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 8 inci maddesinin birinci fıkrasına (6) numaralı bentten sonra gelmek üzere aşağıdaki (7) numaralı bent eklenmiştir.

"7. Türk Uluslararası Gemi Siciline kayıtlı gemilerin ve yatların işletilmesi ve devrinden elde edilecek kazançlar,"

Geçici Madde 1 - Bu Kanunun yürürlüğe girmesini müteakip tescil edilecek gemilerin ve yatların yıllık tonaj harcı taksidi, tescilin yapıldığı ay hariç tutulmak suretiyle kalan net aylara isabet eden tutarda Türk Lirası, ilk tescilin yapıldığı tarih için Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'na tespit ve ilan olunan döviz satış kuru üzerinden hesaplanarak tahsil olunur.

Geçici Madde 2 - Bu Kanunun yayımlandığı tarihte Türk Gemi Siciline kayıtlı olan her yaş ve tonajdaki gemiler ve yatlar ile Türk tersanelerinde omurgaları kızağa konulmuş olan gemiler ve yatlar, bu Kanunun yayımı tarihinden itibaren üç yıl içinde müracaat edilmesi halinde 12 nci maddede belirtilen harçlar bir defaya mahsus olmak üzere %50 indirimli uygulanarak bu sicile tescil ettirilebilir ve bu Kanun hükümlerinden faydalanır.

Madde 16- Bu Kanun yayımlandığı tarihten 2 ay sonra yürürlüğe girer.

Madde 17- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Mesut Yılmaz
MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

<i>B. Ecevit</i> B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	<i>M. Battal</i> M. BATALLI Millî Sav. Bak. ve Başb. Yrd. V.	<i>H. Özkân</i> H. ÖZKAN Devlet Bakanı
<i>Y. Seckiner</i> Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	<i>Y. Seckiner</i> Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	<i>N. Taşar</i> N. TAŞAR Devlet Bakanı V.
<i>R. Feridaroğlu</i> R. FERİDAROĞLU Devlet Bakanı	<i>Y. Seckiner</i> Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı V.	<i>E. Saygılı</i> E. SAYGILI Devlet Bakanı V.
<i>Dr. İ. Celal</i> Dr. İ. CELAL Devlet Bakanı	<i>M. Asık</i> M. AŞIK Devlet Bakanı	<i>B. Kara</i> B. KARA Devlet Bakanı V.
<i>C. Kavak</i> C. KAVAK Devlet Bakanı	<i>H. Ulugbay</i> H. ULUGBAY Devlet Bakanı	<i>H. Gemicî</i> H. GEMİCİ Devlet Bakanı
<i>M. Battal</i> M. BATALLI Devlet Bakanı	<i>G. Sungurlu</i> G. SUNGURLU Adalet Bakanı	<i>I. Cem</i> I. CEM Dışişleri Bakanı
<i>Z. Temizel</i> Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	<i>H. Ulugbay</i> H. ULUGBAY Millî Eğitim Bakanı	<i>C. Kavak</i> C. KAVAK Sağlık Bakanı V.
<i>N. Menzîr</i> N. MENZİR Ulaştırma Bakanı	<i>N. Taşar</i> N. TAŞAR Tarım ve Köylüleri Bakanı	<i>Y. Eniş</i> Y. ENİŞ Sanayi ve Ticaret Bakanı
<i>M. C. Ersoy</i> M. C. ERSOY Enerji ve Tabii Kayn. Bakanı	<i>I. Talay</i> I. TALAY Kültür Bakanı	<i>I. Gurdal</i> I. GURDAL Turizm Bakanı
<i>Dr. I. Aykut</i> Dr. I. AYKUT Çevre Bakanı		<i>I. Gurdal</i> I. GURDAL Orman Bakanı